

Opgave 1. I hjemmeplejen, vejledning til skuespillere

To af de faste personaler på Vesterled plejecenter har her til morgen meldt sig syge. Derfor må de to social- og sundhedsassistentelever, som plejer at køre i hjemmeplejen, hjælpe hinanden med at dække sygdom på plejecenteret. De skal være på en afdeling/skærmet enhed for demente.

For to dage siden startede social- og sundhedshjælperen Sofie på afdelingen. Hun har intet kendskab til faget, ud over de to dage hun har været på afdelingen. Arbejdsopgaverne ligger i Åparken, en skærmet enhed for demente. Eleverne har arbejdsopgaver at løse, kort før middagstid, hos tre af beboerne: Ingrid Lillebæk, Åge Vad og Bahattin Uysal. Opgaverne skal være udført før frokosten.

Eleverne må hente hjælp hos social- og sundhedshjælperen.

Ingrid Lillebæk

Baggrund (som beskrevet for eleverne)

Ingrid Lillebæk er 72 år gammel, hun er dement og tidligere alkoholmisbruger.

Hun blev for 12 år siden kørt ned i beruset tilstand af en bus.

Efterfølgende har hun nu paraplegi (lammelse af både arme og ben) og er lammet fra navlen og ned.

Hun er kørestolsbruger, bliver forflyttet med lift og har topkateter (en slange, der fører urinen fra blæren og ud igennem huden).

Ingrid har smerter i sin lammede krop, og dem kan hun nogle gange give udtryk for verbalt. Nogle gange siger hun, at det gør ondt. Andre gange kommer det til udtryk i form af gråd og udråb. Hun er i smertestillende behandling med NSAID og opioider (to slags smertestillende medicin, heraf et, der virker som morfin). Det er alt sammen doseret fra apoteket.

Hendes urin er sendt til dyrkning pga. leukocytter (hvide blodlegemer) i urinen og temperaturforhøjelse.

Social baggrund

Ingrid Lillebæk har levet sit voksne liv som prostitueret i København, og hun har haft et stort forbrug af alkohol. Hendes netværk har været stamgæsterne på stamværtshuset "Lanternen" i Istedgade. Da tilværelsen begyndte at blive vanskeligere, flyttede hun for ca. otte år siden tilbage til hjemegnen.

Her havde hun stadig en søster boende. Søsteren ønskede ingen kontakt til Ingrid Lillebæk, og hun har i dag ingen kontakt til familien. Hun har boet på plejecenteret i fem år, og hun er ude af sit misbrug.

Hver torsdag kommer en besøgsven og kører en tur med Ingrid Lillebæk.

Til daglig søger hun kontakt hos personalet.

Kulturelle interesser

Ingrid Lillebæk har ikke så mange interesser, men hun vil gerne se sport på tv, have en enkelt håndbajer, og hun ryger 30 cigaretter om dagen.

Elevernes opgaver hos Ingrid

Ingrid skal have målt sin temperatur.

Hun skal forflyttes fra seng til kørestol ved hjælp af lift. De skal oplære Sofie (social- og sundhedshjælperlev) i at bruge lift hos Ingrid.

Der skal doseres Selexid 400 mg x 3 i seks dage.

De skal udføre pleje af topkateter, herunder skift af plaster og pose.

De skal hjælpe Ingrid ud i fællesrummet og sidde ved spisebordet.

Ingrid skal have redt sin seng.

Instruktioner

Når social- og sundhedsassistenteleverne kommer, ligger du i sengen. Du er vasket og klar til at komme op. Eleverne går som det første ind til dig.

Når du er kommet op, skal du ind i fællesrummet til middag.

Du skal have hjælp til at komme ud af sengen og over i kørestol ved hjælp af lift. Du er lammet fra navlen og ned og har ind imellem smerter der. Du hjælper ikke selv til, men fægter til højre og venstre, når du liftes, fordi du er bange.

Du har en slange fra maven ind i blæren, hertil er der en pose. Du har urinvejsinfektion, som eleverne skal dosere medicin for.

Du taler med sjællandsk accent, og du kan nogle rigtig grimme glosor som: kælling, luder o.l., og det kalder du assistenterne. Når du ikke har deres opmærksomhed, sidder du og råber grimme glosor, som er stressende for assistenterne.

Du er den af skuespillerne, der siger mest på scenen.

Når du får kontakt med assistenten, så spørger du hende om, hvor din mor er.

Du er rastløs. Du har mange armbånd på og roder meget med dem.

Når andre beboere eller personale kommer tæt på, bliver du endnu mere højtråbende – for at stresser eleverne.

Ved middagen er du mere rolig, der skal du ikke tiltrække dig ret meget opmærksomhed, men du skal stjæle mad fra fadene en enkelt gang, og du spiser med fingrene. Du spiser grimt med bøvs eller kaster med mad.

Du klapper gerne eleverne på lårene og bagi (gør det mindst én gang).

Åge Vad

Baggrund (som beskrevet for eleverne)

Åge Vad er 92 år og har Alzheimers demens, ødemer (væskeansamlinger) på under-ekstremiteterne (benene) og problemer med tørre øjne. Han kan stå, men har nedsat gangfunktion. Han kan gå ved hjælp af gangstativ.

Åge er meget udadreagerende (aggressiv, råbende), især om morgenen. Han får hjælp af to personer til personlig hygiejne: en til at vaske ham og en til at holde ham i hænderne.

Åge står ofte ud af sengen om natten og falder. Han har svært ved at finde ro igen. Om dagen er han også meget urolig og har svært ved at finde ro i nuet. I samarbejde med ergoterapeuten afprøves en kugledyne om natten, og om dagen afprøves en Parosæl (robotsæl, der har særligt beroligende effekt på borgere med demens) med den hensigt at berolige ham.

Dynen og sælen har øjeblikkelig effekt.

Social baggrund

Åge Vad er pensioneret landmand og har boet på Vesterled i 15 år. Han har aldrig været gift, men han har haft en husbestyrerinde. De boede sammen, indtil hendes død for 16 år siden.

Da han var landmand og boede på gården, var han glad og tilfreds og kom ikke meget ud. Hver søndag cyklede han hen til kirken og sang i det lokale kirkekor.

Kulturelle interesser

Åge Vad har aldrig haft mange interesser ud over driften af sit landbrug og kirkekoeret.

Han holder af at høre gudstjeneste i radioen, og han vil meget gerne til andagt i festsalen om onsdagen.

Elevernes opgaver hos Åge

Eleverne skal oplære Sofie i at dryppe Åges øjne med viskøse øjendråber. 1 dråbe i hvert øje.

De skal skifte forbindelse på de ødematøse ben.

De skal anlægge Mesorb absorberende forbindelse og kompressionsforbinding på de ødematøse ben. Det skiftes i fællesrummet, da mange andre alternativer, som synes bedre, er afprøvet. I fællesrummet er det muligt at skifte forbindingen uden magtanvendelse.

Åge skal derefter til bords med sin Parosæl, og han skal have hjælp til at spise ved hjælp af spejling.

Instruktioner

Du sidder på en skammel og roder med din radio, da eleverne kommer på scenen. Efter at de har fået Ingrid op, skal du være urolig og aggressiv (fægte og slå, prøve at rejse dig, kun bruge enkelte ord), indtil eleverne giver dig Parosælen at sidde med. Sælen ligger lige ved siden af dig. Hvis de giver dig sælen, falder du til ro og laver ikke flere numre, imens de skifter forbindelse eller drypper øjne. Gør de ikke det, har du en truende adfærd, dvs. du slår ud efter dem, niver eller andet.

Eleverne skal instruere social- og sundhedshjælperen i at dryppe dine øjne, men hvis du har sælen, finder du dig i alt.

Det drejer sig om ikke at bruge mange ord, men at virke truende i det nonverbale sprog.

Du har en cykelsofa, som eleverne kan sætte dig til at cykle på.

Når du skal spise, kan du kun spise, hvis eleverne også spiser – således at du kan spejle dig i det, de gør (efterabe). Guider de dig, dvs. fører din hånd, bliver du aggressiv.

Bahattin Uysal

Baggrund, som beskrevet for eleverne

Bahattin Uysal er 81 år og har Alzheimers demens. Han vejer 80 kg og er 173 cm høj.

Han kan ikke længere klare sig i eget hjem, og han har været på centeret i seks måneder. Personalet oplever ham som noget af et livsstykke. Indimellem udviser han mistro og tror, at personalet stjæler hans penge.

Bahattin Uysal har et decubitus (tryksår) på os sacrum (korsbenet), som behandles med aflastning.

I morges faldt han på badeværelset og slog sit baghoved voldsomt imod kummen på toiletet. Han fik limet såret på skadestuen. Er nu sendt hjem i vante omgivelser.

Kulturel baggrund

Bahattin Uysal kommer oprindeligt fra Tyrkiet, men rejste til Danmark for at arbejde i 1970. Han fik senere sin kone og fem børn til Danmark.

Han læser hver dag i Koranen.

Social baggrund

Hustruen er afgået ved døden, og børnene lever nu deres eget liv med familie og er velintegrerede i Danmark.

Børnene besøger ofte deres far. Der er altid latter og godt humør, når de samles hos faderen. Sådan har det ikke altid været. Faktisk havde de svært ved at acceptere, at faderen var syg, og at han måtte på et hjem for demente.

Børnene kommer til faderen med søde tyrkiske specialiteter, som han nyder med stor fornøjelse.

Elevernes opgaver hos Bahattin

De skal måle Bahattin Uysals BT og puls.

Han skal holdes i så meget ro som muligt.

Sønnen skal ringes op og informeres om faderens tilstand.

Instruktioner

Du sidder i en hvilestol med vandpude på scenen.

Du kan ikke svare eleverne relevant. Du har ikke meget sprog, kun lidt, og du kommer med HALLO-udbrud, når der er ro på scenen.

Du faldt i morges og slog dit baghoved, og du har nu stor forbindelse på baghovedet – eleverne skal måle dit blodtryk.

Når assistenterne hilser på dig første gang, skal du forsøge at få forbindingen af dit hoved, men du afledes – dvs. de får dig til at holde op, når de påpeger, at du skal lade være med at tage forbindingen af.

Du er en glad, dement mand, som kun en enkelt gang udviser mistro imod personalet for at høre, om de har taget dine penge.

Du skal sidde og sutte på nødder/slik og putte det ned i skålen igen.

Når eleverne skal have dig hen til spisebordet for at få mad, skal du gå den anden vej, end den eleverne vil have dig til at gå. Du skal guides til at gå den rette vej, ellers vil du den anden vej.

Sofie, social- og sundhedshjælperleven

Når eleverne kommer på scenen, skal du være i gang med at gøre rent.

Når de siger goddag til dig, skal du fortælle, at du kun har været på afdelingen i to dage – du skal stjæle elevernes tid og fortælle om alle de oplevelser, du allerede har haft med jobbet, måske noget med hvor glad du er for at have noget at lave – noget med, at du gerne vil gøre et godt indtryk, men det er svært for sådan en gammel kontormus at skifte til et andet fag – at det er din tredje dag på jobbet, og at du sammen med nattevagten, som blev lidt længere, har hjulpet Åge med morgenhygiejnen.

Du er nu ved at gøre rent, men ved, at du skal hjælpe med at få Ingrid op. Det er du lidt nervøs for, da du har hørt, at hun er en værre en. Du skal fortælle eleverne, at du skal hjælpe til med at få hende op. Du skal vige tilbage, når Ingrid kalder dig skældsord. Du er bange for hende.

Endvidere skal du oplæres i at give øjendråber af assistenteleverne.

Når du bliver sat til at rede seng, skal du få dynen og puden lagt på gulvet, imens du reder sengen – du skal også virke lidt sjusket, og du kan rede sengen noget skæv og krøllet.

Du skal ofte – ens for alle hold – komme og forstyrre med spørgsmål, fx hvad stiklagenet skal bruges til, om du kan hjælpe o.l.

Du er meget venlig, men forstyrrende for assistenterne.

Ellers skal du smøre mad/lave mad og dække bord samt andet, som eleverne sætter dig til.